

KONFLIKTER

Att förebygga och hantera konflikter

Camilla Boström, kurator
Helene Nilsson, kurator
Studenthälsan

*Verkligheten är sann för oss alla
men annorlunda för var och en.*

Marcel Proust

Agenda

- Allmänt om konflikter
- Konfliktstilar
- Att hantera konflikter
- Att förebygga konflikter
- Konfliktkondition och konfliktkompetens

Vad är en konflikt?

”En konflikt är en kollision mellan intressen, handlingar eller inriktningar. Ordet konflikt refererar till existensen av en sådan kollision.”

De Bono (1986)

Konflikter finns på olika nivåer

- Intrapsykiska
- Interpersonella
- I system

Varför är det svårt med konflikter?

- Handlar om gränssättning
  - att sätta gränser för sig själv och andra
- Vi förväxlar ofta gränssättande med aggressivitet
- Rädsla och oro för konsekvenser

Olika typer av konflikter

- Sakkonflikter – oenigheter om
arbete/arbetsuppgifter
- Relationskonflikter – spänningar mellan
personer

Tänk på en situation där du var i konflikt med någon och kände dig upprörd

- Vad kände du? Ilska, maktlöshet, rädsla, oro...
- Vad var det som triggade situationen?
- Hur agerade du? Tog strid, undvek, backade, snackade mig ur, blev stum, lugnade mig, lugnade den andre...

Detta väcker ilska och oro hos många

- Att känna sig avvisad
- Att nekas något
- Att bemötas aggressivt, opersonligt, nonchalant
- Att känna sig instängd, trängd
- Att ens personliga integritet och självbestämmande upplevs vara ifrågasatt

Potentiella konflikter för mig som fadder.....

- Du behöver agera gentemot en annan fadder
- Två NYSar i konflikt.

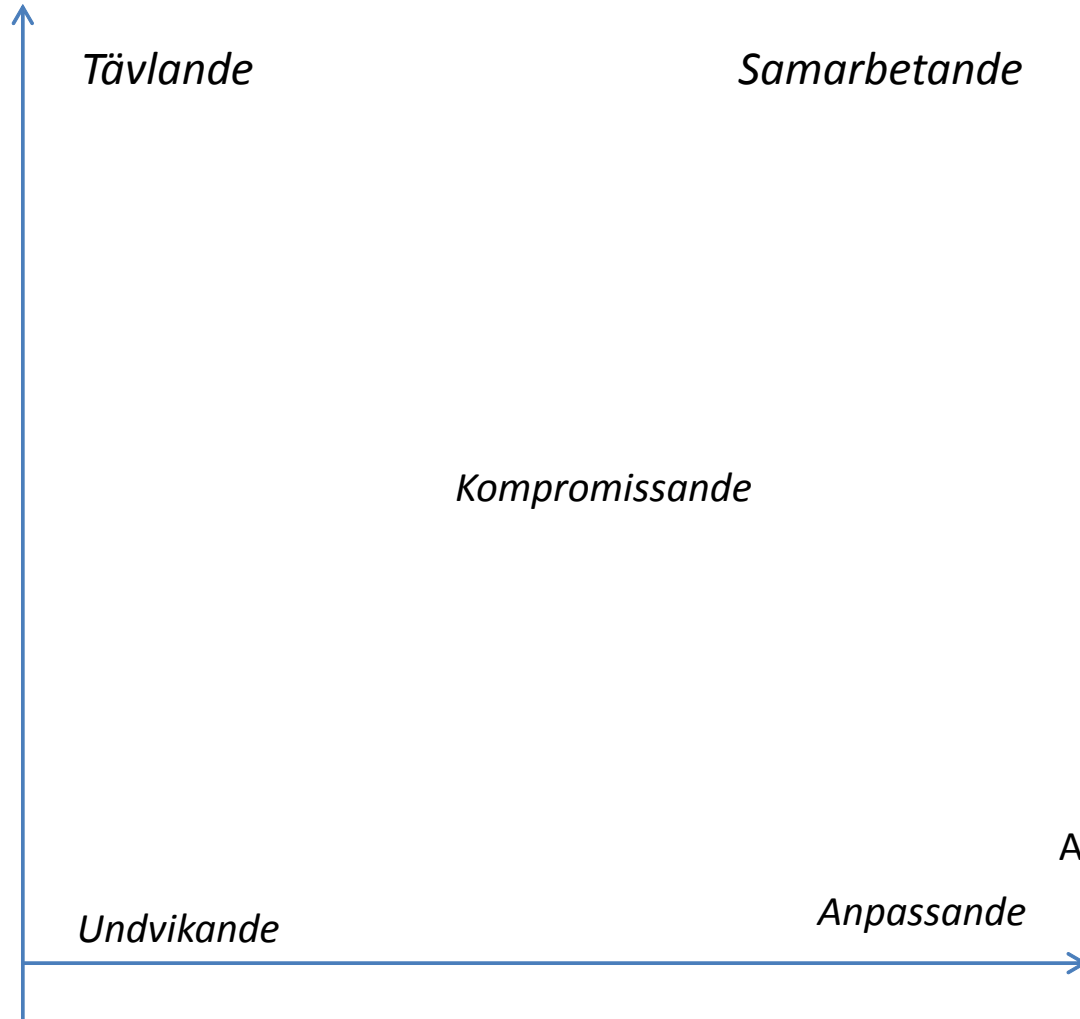
Rollkonflikt & Rollotydlighet

- Jag som person.
- Jag som fadder. Min roll.
- Mina privata relationer.

Strategier för att hantera konflikter

- Undvika
- Anpassa
- Tävla
- Samarbeta
- Kompromissa

OMSORG OM EGNA INTRESSEN
/ SJÄLVHÄVDElse

Tävlande

Samarbetande

Kompromissande

Undvikande

Anpassande

OMSORG OM
ANDRAS INTRESSEN
/ ANPASSNING

Dialog kontra debatt

Dialog

- Jag-budskap
- Lyssna för att förstå
- Fråga för att förstå och få information

- Öppen för idéer
- Öppen för olika lösningar
- Samarbetande

Debatt

- Driver sin position
- Prata för att övertyga
- Lyssna för att få ammunition

- Ligger nära kamp
- Vinna eller förlora
- Har bestämt sig, tävlande

Konflikthantering

- Det "svåra" samtalet
- I skarpt läge

Svåra samtal

- Vad vill jag uppnå?
- Handling inte person
- Konkreta, specifika handlingar som har med samarbete att göra – generalisera inte
- I förbättringssyfte
- Färskt!

Skarpt läge

- Dämpa känslouttryck
- Undvik dominerande ögonkontakt
- Prata lugnt utan att höja rösten
- Anvisa (undvik nej och inte) gör så här istället
- Avleda
- Respektera det personliga utrymmet
- Om nån backar – backa själv
- Stå inte mitt emot - stå lite snett
- Undvik att markera dig fysiskt
- Föreslå time-out

Att hålla sig lugn

- Känslor smittar – främst oro, irritation, ångest, aggressivitet
- Smitta med ditt lugn istället för att smittas av andras oro.

Känsloreglering

- Balans mellan att leva ut och kontrollera känslor
- Ha tillgång till inre bromsar – välja hur du agerar
- Avgörande i arbetsrelationer
- Stor betydelse för gruppdynamik och prestationer

Tydlig kommunikation

- Undvik värdera och komma med anklagelser
- Var specifik och konkret istället för otydlig
- Säg nej tydligt och klart om du behöver
- Framföra önskemål, en vilja om förändring

Tillit och förtroende

- Ger trygghet
- Leder till öppenhet
- Mer avspänd kommunikation
- Mer konstruktiv problemlösning

Att bygga och bevara tillit

- Pålitlighet och
- Ansvarsfullhet - förutsägbarhet och tilltro
kring beteende i framtiden
- Hålla löften och överenskommelser
- Ärlighet
- Ge cred för ett bra jobb, en ansträngning
- Ansikte mot ansikte, IRL

Beteenden som skapar tillitsbrott

- Att svika personliga förtroenden
- Att bryta löften och överenskommelser
- Lögner
- Offentlig kritik
- Att skada någon eller någons anseende

NEJ

- Ofta förknippar vi JA med samarbete. Nejet väl så viktigt både i konflikter, förhandling o samarbete.
- Att föremedla ett nej eller få ett nej. Tolkas som ohjälpsamhet och leda till frustration.
- Nej blockerar behov, önskemål. En gränsdragning.
- För en som är konflikträdd, rädd att såra den andre kan det vara svårt med nej. Lätt dra till med nödlögn, som trasslar till det.
- Grund förstås att vara tillmötesgående o hjälpsam
- Alltid nej rigid. Alltid ja gränslös/utmattning

God konfliktkondition

- Utvilad
- I god psykisk balans
- Positivt inställd till konfliktsamtal
- Nykter

Att vara konfliktkompetent

- På ett flexibelt sätt använda sig av olika konflikthanteringsstilar beroende på sammanhang och konflikt.
- Att känna till sina styrkor och sina svagheter och de fallgropar en behöver se upp med.
- Att utveckla sin förmåga till känsloreglering. Att försöka hålla sig lugn är en förutsättning att föra konfliktsamtal framåt
- Känsloerna är inte farliga eller fel, men det är inte konstruktivt med starka uttryck för känslor i konflikthantering

Källor

Lågaffektivt bemötande; Hejlskov Elvén (föreläsning)

Arbetsgruppens psykologi; Lennéer-Axelsson, Thylefors

Om konflikter; Lennéer-Axelsson, Thylefors

Att sätta gränser för sig själv och andra; Kruse